

umyndige under de Herrers Bærgemaal (E s her n i n g: Maa jeg bede om Ordet?). Jeg troer, at det er meget urigtigt, naar der er Tale om et i Almindelighed saa anerkjendt Gode som Selveiendom, et Gode, for hvis væsentlige Fordele ogsaa Bøndestanden maa antages at have Die, da at ville lade ude af Sigte, at det er myndige Folk, om hvis Interesser der her er Spørgsmaal, Folk, som dog maae tiltroes at have nogenlunde Forstand paa, hvad der umiddelbart angaaer deres egne Anliggender, og at forudsætte, at de hverken skulde vide at bedømme de Vilkaar, hvorunder de gaae ind paa Selveiendom, eller have Dygtighed til at benytte den større Raadighed, Giendomsretten giver, paa en for dem selv heldbringende Maade. Det turde jeg i det Mindste for min Deel ikke mene, saa jeg troer, at, hvis de Herrer Forslagsstillere bragte Thinget til at gaae ind paa dette Ændringsforslag, vilde de Herrer og Thinget med dem have gjort Noget, hvorfor de ikke vilde faae og neppe heller fortjente Fæstebøndernes Tak.

Jeg gaaer nu over til det andet Ændringsforslag, hvorefter Clausulen kun skulde ophæves med Hensyn til saadanne Tilfælde, i hvilke der ansøges om Tilladelse til at afhænde Bøndergodset til Fæsterne, deres Børn eller Svigerbørn, eller naar det er fæstledigt, og intet af den sidste Fæster efterladt Barn eller Svigerbarn vil og kan kjøbe det. Med Hensyn til, at Afhændelsen af Bøndergodset, medens dette er bortfæstet, kun maatte stee til Fæsterne, deres Børn eller Svigerbørn, har allerede den høit- agtede Justitsminister gjort opmærksom paa, at det jo netop er en Regel, der i de i den senere Tid meddeelte Bevillinger er bleven fulgt, at Afhændelsen, saalænge der sidder Fæster paa Gaarden, alene maa stee til ham, hans Børn eller Svigerbørn. Derimod gaaer den sidste Deel af Ændringsforslaget, som har Hensyn til Fæstledighed, vistnok udenfor de hidtilværende Bevillinger. Men dette, at en Gaard ved indtrædende Fæstledighed kun maatte sælges til Fremmede, naar ingen af den sidste Fæsters efterladte Børn eller Svigerbørn kunde og vilde kjøbe den, er netop Noget, vi, efter min bestemte Formenting, ingenlunde bør gaae ind paa. Det er en vel bekjendt

Tanke, den er forhen flere Gange traadt frem; vi have tidligere fulgt det Spor, som de Herrer Forslagsstillere her atter paavise os, og vi vide, hvor dette Spor fører hen, nemlig ganske vist til Lovens Begravelse; de Herrer Forslagsstillere bruge her et Vaaben, hvorom de maae vide, at, ramme de Loven dermed, saa slaae de den ihjel. Jeg troer, at der i sin Tid er sagt Tilstrækkeligt for at godtgjøre, hvormeg det Tanke, Ændringsforslaget gaaer ud paa, fra flere Sider har imod sig, og det ikke mindst netop i Fæsternes Interesse. Men, havde man end, eller troede man at have nogenlunde antagelig Grund — det, man dog i Virkeligheden ikke havde — til at stille et saadant Ændringsforslag til det almindelige, langt mere omfattende Lovudkast, der ved en tidligere Leilighed forelaae, saa skulde jeg dog mene, at Sagen i alt Fald her stiller sig ganske anderledes, hvor der aldeles ikke er Spørgsmaal om de Bevillinger, som gaae ud paa at ophæve det almindelige Forbud mod Salg af Bøndergods fra Lehn, Stamhuse eller andre Fideicommisser, men hvor der kun er Tale om Gyldigheden af de i Lovudkastet omhandlede særegne Clausuler, hvis Betydning og Forhold til det almindelige Forbud imod Afhændelse af Bøndergods fra Fideicommisserne jeg har søgt at oplyse, idet jeg tør troe, og derved at have gjort det nogenlunde klart, hvor lidet Anledning der er for Thinget til i den foreliggende Sag at slaae ind paa nogen af de i Ændringsforslagene betegnede Veie.

J. M. Hansen: Naar man spørger sig selv, hvorvidt man skal gaae ind paa nærværende Lov, som den er forelagt og med Tilføiende af de Salgsbestemmelser, som her ere foreslaaede, saa er det jo dog aldeles nødvendigt, at man maa see hen til, hvorledes Justitsministeren hidtil har bevilget saadanne Salg paa de Fideicommisser, hvor han hidtil har anseet sig berettiget til at meddele Bevilling, og det kan altsaa ikke nytte, at man opstiller, at dette Forslag ikke berører Realiteten af Sagen, idet det netop meget væsentligt berører Realiteten for de Vedkommende, der høre under de Fideicommisser, som her omhandles. Naar man vil sige, at disse Bestemmelser kun gjælde for ganske saa Fideicommisser i Forhold